

2015. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3908>

9. Никитишин А. А., Полищук В. Н. Европейский опыт развития системы экологического налогообложения. *Економіка і суспільство*. 2018. № 19. С. 1111–1116. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-19-167>

REFERENCES

- Chala, O. A. "Suchasni aspekty rozpodilu ekolohichnoho podatku v konteksti zabezpechennia ekolohizatsii natsionalnoi ekonomiky" [Modern Aspects of the Distribution of Environmental Tax in the Context of Greening the National Economy]. *Efektivna ekonomika*. 2015. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3908>
- Chuhunov, I. Ya. et al. *Derzhavne finansove rehuliuвання ekonomichnykh peretvoren* [State Financial Regulation of Economic Transformations]. Kyiv: KNTEU, 2015.
- Ekonomichni aspekty upravlinnia pryrodnyimi resursamy ta zabezpechennia staloho rozvytku v umovakh detsentralizatsii vlady v Ukraini* [Economic Aspects of Natural Resources Management and Sustainable Development in the Context of Decentralization of Power in Ukraine]. Kyiv: DU IEPSSR NAN Ukrainy, 2015.
- "Green policies in the EU: A review". Ec-iils joint discussion paper series, no. 14. <https://www.ilo.org/wcmsp5/>

- groups/public/---dgreports/---inst/documents/publication/wcms_194184.pdf
- Nikitishin, A. A., and Polishchuk, V. N. "Yevropeyskiy opyt razvitiya systemy ekologicheskogo nalogooblozheniya" [European Experience of Ecologic Taxation System Development]. *Ekonomika i suspilstvo*, no. 19 (2018): 1111-1116. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-19-167>
- Nikitishyn, A. O. *Podatkova polityka v umovakh ekonomichnykh peretvoren* [Tax Policy in the Context of Economic Transformation]. Kyiv: KNTEU, 2019.
- Polishchuk, V. "Rehuliuвання mekhanizmiv ekolohizatsii ekonomiky za dopomohoiu realizatsii ekolohichnoho opodatkuвання" [Eco Taxation as Instrument of Eco Economy Regulation]. *Ekonomichnyi chasopys Skhidnoievropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky*, no. 1 (2018): 111-118.
- "Taxation, Innovation and the Environment". OECD. <http://www.oecd.org/greengrowth/tools-evaluation/taxationinnovationandtheenvironment.htm>
- Tabachuk, A. Ya. "Instytutsiinyi pidkhid do doslidzhennia protsesiv ekolohizatsii ekonomichnykh system v umovakh posylennia hlobalizatsii" [Institutional Approach to the Study of the Processes of Ecologization of Economic Systems in the Conditions of the Strengthening of Globalization]. *Ekonomichniy visnyk Zaporizkoi derzhavnoi inzhenernoi akademii*, no. 4 (2017): 7-11.

УДК 658.155
JEL: M21

ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇХ ФОРМУВАННЯ

©2020 ІЩЕНКО Н. А.

УДК 658.155
JEL: M21

Іщенко Н. А. Фінансові результати діяльності малих підприємств та особливості їх формування

Метою статті є висвітлення особливостей формування фінансових результатів діяльності малих підприємств. Розглянуто та узагальнено підходи до визначення сутності поняття «фінансовий результат» і фактори, що впливають на формування фінансових результатів діяльності підприємства. Визначено порядок формування фінансових результатів діяльності малого підприємства. При розгляді особливостей формування фінансових результатів діяльності малих підприємств виявлено, що їх доходи зменшуються, а витрати зростають. Це призводить до зростання збитку, а збитковість є ознакою кризового стану підприємства. Визначено фактори, що зумовлюють стратегічну кризу, кризу прибутковості та кризи ліквідності на підприємстві. Обґрунтовано необхідність запровадження антикризового управління підприємством з метою подолання збитковості а також забезпечення сталого розвитку. Визначено, що основна роль в системі антикризового управління підприємством відводиться широкому використанню механізмів фінансової стабілізації. Встановлено, що фінансова стабілізація підприємства повинна здійснюватися за такими етапами: усунення неплатоспроможності; відновлення фінансової стійкості; зміна фінансової стратегії з метою прискорення економічного зростання. За результатами дослідження встановлено, що для малих підприємств доцільно застосовувати оперативний, тактичний і стратегічний механізми фінансової стабілізації.

Ключові слова: фінансові результати, формування фінансових результатів діяльності підприємства, доходи та витрати підприємства, криза прибутковості, антикризове управління підприємством, оперативний механізм фінансової стабілізації, тактичний механізм фінансової стабілізації, стратегічний механізм фінансової стабілізації.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-5-388-393>

Рис.: 1. Табл.: 1. Бібл.: 10.

Іщенко Ніна Андріївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Центральноукраїнський національний технічний університет (просп. Університетський, 8, Кропивницький, 25006, Україна)

E-mail: lschenko_na@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2150-8810>

УДК 658.155
JEL: M21

Іщенко Н. А. Финансовые результаты деятельности малых предприятий и особенности их формирования

Целью статьи является освещение особенностей формирования финансовых результатов деятельности малых предприятий. Рассмотрены и обобщены подходы к определению сущности понятия «финансовый результат» и факторы, влияющие на формирование финансовых результатов деятельности предприятия. Определен порядок формирования финансовых результатов деятельности малого предприятия. При рассмотрении

особенностей формирования финансовых результатов деятельности малых предприятий выявлено, что их доходы уменьшаются, а расходы растут. Это приводит к увеличению убытка, а убыточность является признаком кризисного состояния предприятия. Определены факторы, обуславливающие стратегический кризис, кризис прибыльности и кризис ликвидности на предприятии. Обоснована необходимость введения антикризисного управления предприятием с целью преодоления убыточности, а также обеспечения устойчивого развития. Определено, что основная роль в системе антикризисного управления предприятием отводится широкому использованию механизмов финансовой стабилизации. Установлено, что финансовая стабилизация предприятия должна осуществляться по следующим этапам: устранение неплатежеспособности; восстановление финансовой устойчивости; изменение финансовой стратегии с целью ускорения экономического роста. По результатам исследования установлено, что для малых предприятий целесообразно применять оперативный, тактический и стратегический механизмы финансовой стабилизации.

Ключевые слова: финансовые результаты, формирование финансовых результатов деятельности предприятия, доходы и расходы предприятия, кризис прибыльности, антикризисное управление предприятием, оперативный механизм финансовой стабилизации, тактический механизм финансовой стабилизации, стратегический механизм финансовой стабилизации.

Рис.: 1. **Табл.:** 1. **Библ.:** 10.

Ищенко Нина Андреевна – кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры финансов, банковского дела и страхования, Центральноукраинский национальный технический университет (просп. Университетский, 8, Кропивницкий, 25006, Украина)

E-mail: Ischenko_na@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2150-8810>

UDC 658.155

JEL: M21

Ischenko N. A. The Financial Results of Small Enterprises and Features of their Formation

The article is aimed at highlighting the features of formation of financial results of small businesses. Approaches to defining the essence of the concept of «financial result» and the factors influencing the formation of financial results of the enterprise's activities are considered and generalized. The procedure for forming the financial results of a small enterprise is defined. When considering the features of the financial performance of small businesses, it is identified that their incomes are decreasing and their costs are rising. This leads to an increase in the loss, and running at a loss is a sign of the crisis status of enterprise. The factors leading to strategic crisis, profitability crisis and liquidity crisis at enterprise are defined. The need to introduce anti-crisis management of enterprise in order to overcome the loss, as well as ensure sustainable development is substantiated. It is determined that the main role in the enterprise's anti-crisis management system belongs to the wide use of financial stabilization mechanisms. It is determined that the financial stabilization of enterprise should be carried out according to the following stages: elimination of insolvency; restoring financial stability; changing the financial strategy to accelerate economic growth. According to the research results, it is advisable for small enterprises to apply effective, tactical and strategic financial stabilization mechanisms.

Keywords: financial results, formation of the enterprise's financial results, revenues and expenses of enterprise, crisis of profitability, anti-crisis management of enterprise, effective mechanism of financial stabilization, tactical mechanism of financial stabilization, strategic mechanism of financial stabilization.

Fig.: 1. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 10.

Ischenko Nina A. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance, Banking and Insurance, Central Ukrainian National Technical University (8 Universytetskyi Ave., Kropyvnytskyi, 25006, Ukraine)

E-mail: Ischenko_na@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2150-8810>

Сучасні умови господарювання та стан економіки України зумовляють поступове зменшення кількості прибуткових підприємств і, відповідно, збільшення збиткових. Причинами цього є зниження купівельної спроможності споживачів, підвищення податкового тиску, нестабільна економічна ситуація у країні, несприятливий інвестиційний клімат. Саме тому суб'єктам господарювання для підтримання конкурентних переваг на ринку, забезпечення майбутнього зростання та розвитку необхідно своєчасно та всебічно оцінити результати господарської діяльності підприємства. Кінцевим фінансовим результатом господарської діяльності підприємства є прибуток. Прибуток, як позитивний фінансовий результат діяльності підприємства, є однією з умов подальшої роботи будь-якого суб'єкта господарювання, передумовою укріплення позицій підприємства на ринку, поповнення бюджету країни за рахунок податкових надходжень, що сприяють кращій інвестиційній діяльності, підвищенню ділової активності підприємств різних видів економічної діяльності. У зв'язку з цим особливого значення набуває аналіз процесу формування фінансових результатів діяльності малих підприємств.

Теоретичні та методологічні аспекти формування фінансових результатів діяльності підприємства розглядалися у працях таких вітчизняних вчених, як М. Д. Білик, Т. О. Білик [2], І. О. Бланк [3], В. О. Мец [5], А. М. Поддєрьогін [10], В. О. Подольська [7], Г. В. Савицька [8], О. В. Яріш [7] та інших. Однак, незважаючи на широкий спектр досліджень із зазначеної тематики, процес формування фінансових результатів діяльності малих підприємств потребує подальшого дослідження.

Метою статті є висвітлення особливостей формування фінансових результатів діяльності малих підприємств.

Фінансовий результат діяльності підприємства, що виступає у формі прибутку або збитку, відображає ефективність його операційної, фінансової, інвестиційної діяльності та служить основним критерієм стратегії суб'єкта господарювання. Фінансові результати, за позитивного їх значення, є джерелом платежів до бюджету, а також розширеного відтворення виробництва. У рамках управління фінансами підприємств забезпечення позитивного фінансового результату (прибутку) складає одну з ключових позицій.

У сучасних умовах прибуток є власністю підприємницьких структур, джерелом добробуту власників та найманих працівників підприємств. Сучасні умови господарювання зумовили появу різноманітних точок зору щодо трактування категорії «прибуток». Так, А. М. Поддєрьогін зазначає «прибуток – це частина додаткової вартості, створеної та реалізованої, готової до розподілу. Підприємство одержує прибуток після того, як втілена у створеному продукті вартість буде реалізована і набере грошової форми» [10, с. 87].

На думку Г. В. Савицької, «прибуток – це частина чистого доходу, який безпосередньо одержують підприємства після реалізації продукції як винагороду за вкладений капітал і ризик підприємницької діяльності» [8, с. 273].

І. О. Бланк стверджує, що «прибуток – це виражений у грошовій формі чистий дохід підприємця на вкладений капітал, що характеризує його винагороду за ризик здійснення підприємницької діяльності та є різницею між сукупним доходом і сукупними витратами в процесі здійснення цієї діяльності» [3, с. 9]. У даному випадку при визначенні категорії «прибуток» визначальним вважається співвідношення ризику і доходу.

М. Д. Білик і Т. О. Білик вважають, що правильніше кінцевий результат діяльності підприємства трактувати як «фінансові результати», оскільки він може бути як позитивним, так і негативним.

Отже, ми приєднуємося до наукової точки зору, що фінансовий результат – це прибуток або збиток суб'єкта господарювання, що визначається як різниця між сукупними доходами та

витратами підприємства і, за позитивного його результату, представляє додаткову вартість, виступає одним із джерел фінансування подальшого розвитку та поточної діяльності підприємства, основним критерієм оцінки ефективності його діяльності [2, с. 19].

На формування фінансових результатів діяльності суб'єктів господарювання впливають як зовнішні, так і внутрішні фактори [1].

До зовнішніх факторів належать:

- ✦ світові фінансові кризи, залежність від імпорту, стан експорту;
- ✦ ціни на паливо, енергію, відпускні ціни на деякі товари;
- ✦ система оподаткування;
- ✦ порушення дисципліни з боку партнерів.

Внутрішні фактори включають:

- ✦ обсяг і якість проданої продукції та товарів;
- ✦ політика ціноутворення на підприємстві;
- ✦ рівень собівартості;
- ✦ якість менеджменту.

Формування фінансових результатів діяльності малих підприємств відбувається в такій послідовності (рис. 1).

Розглянемо особливості формування фінансових результатів на підставі даних окремого малого підприємства (табл. 1).

З даних табл. 1 видно, що протягом 2017–2019 рр. доходи малого підприємства зменшувалися, а витрати зростали. У 2018 р. загальна сума доходів становила 793,7 тис. грн, що на 121,2 тис. грн, або 13,2%, менше ніж у 2017 р. У 2019 р. порівняно з 2018 р. загальні доходи ще зменшилися на 119,9 тис. грн, або на 15,1%, і склали 673,8 тис. грн. Це відбулося за

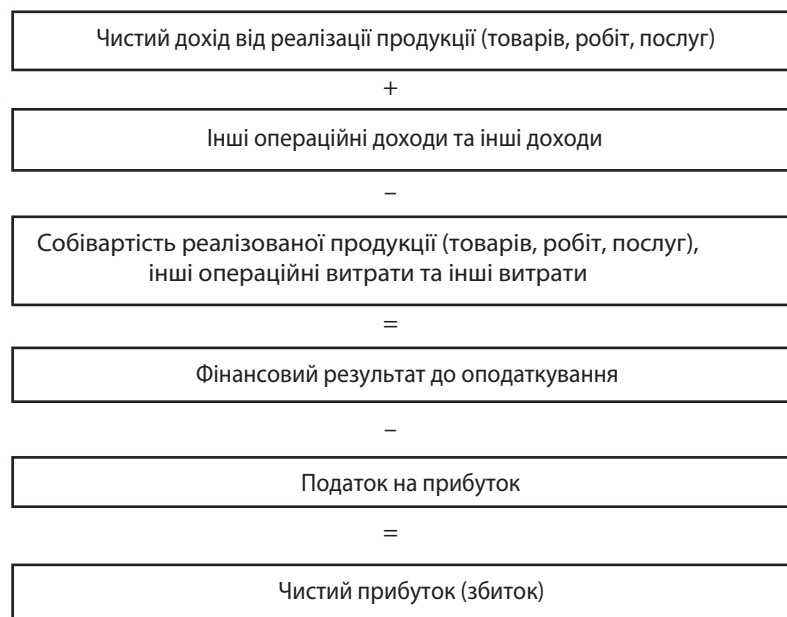

Рис. 1. Порядок формування фінансових результатів діяльності малого підприємства

Джерело: побудовано на основі [6].

Динаміка формування фінансових результатів малого підприємства

Показник	2017 р.	2018 р.	2019 р.	Відхилення (+ / -)	
				2018–2017 рр.	2019–2018 рр.
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн	904,2	789,8	673,8	-114,4	-116,0
Інші операційні доходи, тис. грн	10,7	3,9	-	-6,8	-3,9
Разом доходи, тис. грн	914,9	793,7	673,8	-121,2	-119,9
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн	365,8	525,4	267,3	+159,6	-258,1
Інші операційні витрати, тис. грн	482,3	349,7	425,5	-132,6	+75,8
Інші витрати, тис. грн	-	-	211,2	-	+211,2
Разом витрати, тис. грн	848,1	875,1	904	+27,0	+28,9
Фінансовий результат до оподаткування, тис. грн	66,8	(81,4)	(230,2)	-148,2	(+148,8)
Податок на прибуток	-	-	-	-	-
Чистий прибуток (збиток), тис. грн	66,8	(81,4)	(230,2)	-148,2	(+148,8)

Джерело: розраховано автором.

рахунок зменшення у 2017–2019 рр. чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) (відповідно на 114,4 і 116 тис. грн) та інших операційних доходів (відповідно на 6,8 і 3,9 тис. грн).

Витрати малого підприємства протягом 2017–2019 рр. зростали. У 2018 р. загальні витрати підприємства становили 875,1 тис. грн і збільшилися порівняно із 2017 р. на 27,0 тис. грн (3,2%). Таке зростання загальних витрат у 2017–2018 рр. відбулося за рахунок збільшення собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) (на 159,6 тис. грн, або 43,6%), незалежно від зменшення інших операційних витрат (на 132,6 тис. грн, або 27,5%). У 2019 р. відповідно до 2018 р. загальна сума витрат збільшилась на 28,9 тис. грн (3,3%) та склала 904,0 тис. грн. Таке зростання загальних витрат протягом 2018–2019 рр. обумовлено збільшенням інших витрат (на 211,2 тис. грн) та інших операційних витрат (на 75,8 тис. грн), незважаючи на значне зменшення собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) (на 258,1 тис. грн).

Мале підприємство є платником єдиного податку, а отже, не сплачує податок на прибуток. Єдиний податок включається до складу інших операційних витрат. У 2017–2018 рр. сума єдиного податку складала 39,2 тис. грн, а у 2019 р. підприємство сплатило до бюджету 33,7 тис. грн, що на 5,5 тис. грн, або на 14,0% менше, ніж у попередніх роках.

У 2017 р. мале підприємство отримало чистий прибуток у сумі 66,8 тис. грн. У 2018–2019 рр. підприємство характеризувалося збитковою діяльністю. Збиток у 2018 р. становив 81,4 тис. грн, тобто чистий прибуток зменшився порівняно із 2017 р. на 148,2 тис. грн. У 2019 р. збиток складав 230,2 тис. грн, тобто збільшився на 148,8 тис. грн порівняно з 2018 р.

Отже, аналіз динаміки формування фінансових результатів діяльності малого підприємства показав, що у 2018–2019 рр. абсолютні значення понесених підприємством витрат перевищують отримані ним доходи. Крім того, протягом 2017–2019 рр. доходи мають тенденцію до зменшення, а витрати, своєю чергою, зростають, що призводить до зменшення кінцевого фінансового результату, тобто до зростання збитку підприємства. Збитковість є ознакою кризового стану малого підприємства.

Виділяють такі види кризи [9, с. 17–18]:

1. *Стратегічна криза* – коли на підприємстві зруйновано виробничий потенціал і відсутні довгострокові фактори успіху.

Фактори, що зумовляють стратегічну кризу на підприємстві, включають:

- ✦ неправильний вибір виробничого майданчика (місця розташування підприємства);
- ✦ неефективну політику збуту та асортиментна політика;
- ✦ недосконале планування та прогнозування;
- ✦ неефективний апарат управління;
- ✦ дефіцит в організаційній структурі;
- ✦ відсутність виробничої програми;
- ✦ зайві виробничі потужності;
- ✦ відсутність або недієздатність системи контролю;
- ✦ форс-мажорні обставини.

2. *Криза прибутковості* – систематична збитковість діяльності зменшує власний капітал, що призводить до незадовільної структури балансу.

Основними факторами, що зумовляють кризу прибутковості на малому підприємстві, є:

- ✦ несприятливе співвідношення цін та собівартості;

- ✦ не виправдане завищення цін;
- ✦ зростання собівартості за стабільних цін;
- ✦ зменшення обороту від реалізації продукції;
- ✦ значні запаси готової продукції на складі;
- ✦ високі витрати на персонал;
- ✦ високі процентні ставки;
- ✦ неефективна маркетингова політика;
- ✦ форс-мажорні обставини.

3. *Криза ліквідності* – підприємство є неплатоспроможним, або існує реальна загроза втрати платоспроможності.

Фактори, що зумовлюють кризу ліквідності на підприємстві, включають:

- ✦ невраховані вимоги «золотого правила» фінансування;
- ✦ незадовільна структура капіталу;
- ✦ відсутність або незначний рівень страхових (резервних) фондів;
- ✦ незадовільна робота з дебіторами;
- ✦ надання незабезпечених товарних кредитів;
- ✦ великі обсяги низьколіквідних оборотних активів;
- ✦ зниження кредитоспроможності підприємства;
- ✦ високий рівень кредиторської заборгованості;
- ✦ форс-мажорні обставини.

Між окремими видами кризи існують тісні зв'язки: стратегічна криза спричиняє кризу прибутковості, яка, своєю чергою, призводить до втрати підприємством ліквідності.

Таким чином, небезпека кризи на малому підприємстві існує постійно, і тому управління ним завжди має бути певною мірою антикризовим, тобто передбачати небезпеку кризи, аналіз її симптомів, а також заходи щодо послаблення негативних наслідків кризи та використання її чинників для подальшого розвитку підприємства. Основна роль у системі антикризового управління відводиться широкому використанню механізмів фінансової стабілізації.

Фінансова стабілізація підприємства послідовно здійснюється за такими основними етапами:

- ✦ усунення неплатоспроможності;
- ✦ відновлення фінансової стійкості;
- ✦ зміна фінансової стратегії з метою прискорення економічного зростання.

Кожному етапу фінансової стабілізації підприємства відповідають певні механізми: оперативний, тактичний, стратегічний [4].

Оперативний механізм фінансової стабілізації є системою заходів, що направлена, з одного боку, на зменшення поточних зовнішніх і внутрішніх фінансових зобов'язань підприємства, а з іншого – на збільшення грошових активів, що забезпечують ці зобов'язання.

Фінансові зобов'язання підприємство може зменшити за рахунок:

- ✦ оптимізації організаційної структури й скорочення витрат.

З метою зниження витрат виробництва та збільшення за рахунок цього прибутку підприємства необхідно управляти витратами, впровадивши операційний аналіз, який допомагає керівникам підприємства і менеджерам виявляти оптимальні пропорції між постійними та змінними витратами. На практиці поділ усіх витрат на постійні та змінні є досить трудомісткою процедурою, яка вимагає налагодженої системи управлінського обліку. Багато статей витрат є змішаними, тобто містять як постійну, так і змінну частину. Крім того, у різних підприємств одні й ті самі види витрат можуть належати як до постійних, так і до змінних. З огляду на це, у кожного підприємства може бути свій перелік постійних і змінних витрат, хоча критерій їх класифікації один – залежність або незалежність від обсягу виробництва. Особливу увагу слід звернути на співвідношення постійних і змінних витрат. При раціональній стратегії підприємства та правильній її реалізації співвідношення між постійними і змінними витратами повинне знижуватися. З метою скорочення постійних витрат доцільно було б провести на підприємстві інвентаризацію всіх основних засобів і ті з них, які є тимчасово надлишковими, законсервувати. Це дозволить змінити динаміку їх спрацювання, оскільки на законсервовані об'єкти амортизація не нараховується;

- ✦ продовження термінів кредиторської заборгованості за товарними операціями.

Збільшити суму грошових активів можна за рахунок:

- ✦ рефінансування дебіторської заборгованості (шляхом факторингу, форфейтингу, примусового стягнення);
- ✦ прискорення оборотності дебіторської заборгованості (шляхом скорочення термінів надання комерційного кредиту);
- ✦ оптимізації запасів товарно-матеріальних цінностей.

Мета цього етапу фінансової стабілізації вважається досягнутою, якщо усунуто поточну неплатоспроможність.

Тактичний механізм фінансової стабілізації є системою заходів, що заснована на використанні моделей фінансової рівноваги в довгостроковому періоді. Відновлення фінансової стабільності буде досягнуто у випадку, коли рівень генерування власних фінансових ресурсів (позитивного грошового потоку) буде не менше рівня споживання фінансових ресурсів (негативного грошового потоку) у процесі розвитку.

Для досягнення фінансової рівноваги необхідно реалізувати такі заходи:

- ✦ зростання чистого доходу за рахунок проведення ефективною ціновою політики, застосу-

вання системи знижок і методів просування продукції на ринок;

- ✦ здійснення ефективної податкової політики, направленої на зростання суми чистого прибутку підприємства.

Мета цього етапу фінансової стабілізації вважається досягнутою, якщо підприємство вийшло на цільові показники фінансової структури капіталу, що забезпечують його високу фінансову стійкість.

Стратегічний механізм фінансової стабілізації є системою заходів, що заснована на використанні моделей фінансової підтримки прискореного економічного зростання підприємства, а саме:

- ✦ зростання рівня рентабельності продажу за рахунок проведення ефективної цінової політики, здійснення ефективної податкової політики;
- ✦ зростання частки чистого прибутку, що спрямовується на виробничий розвиток;
- ✦ прискорення оборотності активів за рахунок оптимізації співвідношення необоротних і оборотних активів;
- ✦ прискорення обороту окремих елементів оборотних активів (перш за все, запасів товарно-матеріальних цінностей і дебіторської заборгованості).

ВИСНОВКИ

Таким чином, розглянувши особливості формування фінансових результатів діяльності малого підприємства, виявлено, що на підприємстві доходи зменшуються, а витрати зростають, і це призводить до зростання збитку, а збитковість є ознакою кризового стану підприємства. Обґрунтовано необхідність запровадження антикризового управління підприємством з метою подолання збитковості, а також забезпечення сталого розвитку. Перспективи подальших досліджень мають бути пов'язані з більш детальним вивченням кожного з механізмів фінансової стабілізації малих підприємств у сучасних умовах. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Абрамова О. С., Кравівіна Ю. В. Формування фінансових результатів суб'єктів господарювання. *Економіка і суспільство*. 2017. № 13. С. 1290–1296. URL: http://dspace.ubs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1271/1/abramova_formation_of.pdf
2. Білик М. Д., Білик Т. О. Фінансові результати діяльності малих підприємств: оцінка та прогнозування : монографія. Київ : ТОВ «Пан Тот», 2012. 280 с.
3. Бланк І. А. Управление прибылью. 3-е изд., перераб. и доп. Киев : Ника-Центр, 2007. 768 с.
4. Іщенко Н. А. Управління фінансовим станом підприємства та напрямки його удосконалення. *Економіка і фінанси*. 2015. № 1. С. 56–61.
5. Мец В. О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 1999. 132 с.

6. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Спрощена фінансова звітність» : затв. Наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 р. № 39. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>
7. Подольська В. О., Яріш О. В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. Київ : Центр навчальної літератури, 2007. 488 с.
8. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства : навч. посіб. 3-тє вид., випр. і допов. Київ : Знання, 2007. 668 с.
9. Терещенко О. О. Фінансова санація та банкрутство підприємств : навч. посіб. Київ : КНЕУ. 2000. 412 с.
10. Фінанси підприємств : підручник / А. М. Поддєрьогін, М. Д. Білик, Л. Д. Буряк та ін. 7-ме вид., без змін. Київ : КНЕУ, 2008. 552 с.

REFERENCES

- Abramova, O. S., and Krapivina, Yu. V. "Formuvannia finansovykh rezultativ subiektiv hospodariuvannia" [Formation of Financial Results of Business Entities]. *Ekonomika i suspilstvo: elektronne naukove fakhove vydannia*. 2017. http://dspace.ubs.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1271/1/abramova_formation_of.pdf
- Bilyk, M. D., and Bilyk, T. O. *Finansovi rezultaty diialnosti malykh pidpriemstv: otsinka ta prohnozuвання* [Financial Results of Small Enterprises: Evaluation and Forecasting]. Kyiv: TOV «Pan Tot», 2012.
- Blank, I. A. *Upravleniye pribylyu* [Profit Management]. Kyiv: Nika-Tsentr, 2007.
- Ishchenko, N. A. "Upravlinnia finansovym stanom pidpriemstva ta napriamky yoho udoskonalennia" [Enterprise Financial State Management and Ways of Its Improvement]. *Ekonomika i finansy*, no. 1 (2015): 56-61. [Legal Act of Ukraine] (2000). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00#Text>
- Mets, V. O. *Ekonomichniy analiz finansovykh rezultativ ta finansovoho stanu pidpriemstva* [Economic Analysis of Financial Results and Financial Condition of the Enterprise]. Kyiv: KNEU, 1999.
- Podderyohin, A. M. et al. *Finansy pidpriemstv* [Enterprise Finance]. Kyiv: KNEU, 2008.
- Podolska, V. O., and Yarish, O. V. *Finansovy analiz* [Financial Analysis]. Kyiv: Tsentr navchalnoi literatury, 2007.
- Savytska, H. V. *Ekonomichniy analiz diialnosti pidpriemstva* [Economic Analysis of the Enterprise]. Kyiv: Znannia, 2007.
- Tereshchenko, O. O. *Finansova sanatsiia ta bankrutstvo pidpriemstv* [Financial Rehabilitation and Bankruptcy of Enterprises]. Kyiv: KNEU, 2000.